LIETUVOS PREKYBOS, PRAMONĖS IR AMATŲ RŪMŲ ASOCIACIJA

ASSOCIATION OF LITHUANIAN CHAMBERS OF COMMERCE, INDUSTRY AND CRAFTS

Kauno PPAR
Tel. (37) 20 12 94
chamber@chamber.lt
www.chamber.lt

Klaipėdos PPAR
Tel. (46) 39 08 61
klaipeda@kcci.lt
www.kcci.lt

Šiaulių PPAR
Tel. (41) 525504
siauliai@sccic.lt
www.rumai.lt

Panevėžio PPAR
Tel. (45) 463 687
panevezys@ccic.lt
www.ccic.lt

Lietuvos Respublikos Ministrui Pirmininkui
Gintautas Paluckui
Lietuvos Respublikos finansų ministrui
Rimantui Šadžiui

2025-04-30 Nr. P7/25-068

DĖL LIETUVOS PREKYBOS, PRAMONĖS IR AMATŲ RŪMŲ ASOCIACIJOS POZICIJOS DĖL MOKESČIŲ REFORMOS

Lietuvos prekybos, pramonės ir amatų rūmų asociacija (LPPARA) – didžiausia regioninė verslo organizacija Lietuvoje, vienijanti šalies regioninius rūmus, atstovaujanti daugiau nei 2500 įmonių iš visų šalies regionų. Rūmų nariai – tai smulkios, vidutinės ir stambios įmonės, veikiančios gamybos, prekybos, paslaugų, transporto, statybos ir kituose sektoriuose. Mūsų atstovaujamas verslas sudaro didelę dalį Lietuvos ekonomikos, todėl esame suinteresuoti stabilia, sąžininga ir ilgalaikei plėtrai palankia mokestine sistema.

Šiuo raštu reiškiame nuoseklią poziciją dėl siūlomų mokesčių sistemos pakeitimų, pabrėždami būtinybę išlaikyti mokestinės aplinkos prognozuojamumą, teisingumą ir ekonominį efektyvumą.

1. PVM didinimas gynybos finansavimui

Šiandienos geopolitinių grėsmių kontekste sutinkame, kad valstybės gynybos finansavimas turi būti prioritetas. Suprantame poreikį skubiai surinkti papildomas lėšas, todėl siūlome svarstyti sprendimą padidinti pridėtinės vertės mokesčio (PVM) tarifą 1 procentiniu punktu. Šis sprendimas būtų solidarus – kiekvienas šalies gyventojas prisidėtų prie nacionalinio saugumo užtikrinimo. Skaičiavimai rodo, kad, esant 1000 eurų vartojimo krepšeliui per mėnesį, papildomos išlaidos siektų tik apie 10 eurų. Tai nedidelė, bet reikšminga suma, leidžianti piliečiams tiesiogiai prisidėti prie svarbiausio valstybės tikslo – saugumo. Diskusijos apie šio sprendimo regresyvumą turėtų būti vertinamos platesniame kontekste – socialinės paramos mechanizmai gali būti koreguojami siekiant apsaugoti pažeidžiamiausias grupes, tačiau tai neturėtų tapti pretekstu vengti kolektyvinės atsakomybės. PVM padidinimą siūlome taikyti tik laikinai, aiškiai susiejant jį su gynybos finansavimu ir užtikrinant skaidrų lėšų panaudojimą.

2. Gyventojų pajamų mokestis (GPM)

Kauno PPAR
Tel. (37) 20 12 94
chamber@chamber.lt
www.chamber.lt

Klaipėdos PPAR
Tel. (46) 39 08 61
klaipeda@kcci.lt
www.kcci.lt

Šiaulių PPAR
Tel. (41) 525504
siauliai@sccic.lt
www.rumai.lt

Panevėžio PPAR
Tel. (45) 463 687
panevezys@ccic.lt
www.ccic.lt

Nepalaikome siūlymo GPM tarifus taikyti visoms bendroms metinėms pajamoms (išskyrus dividendus), įvedant ryškią progresiją. Toks modelis prieštarauja konstituciniam lygybės principui ir iš esmės skirtingai traktuoja gyventojus pagal pajamų struktūrą bei šaltinį. Mokesčių sistema turi būti paprasta, prognozuojama ir aiški tiek dirbantiems gyventojams, tiek verslui. Sudėtingėjantis apmokestinimas mažina skaidrumą, kelia administracinę naštą, skatina mokesčių vengimą bei šešėlinės ekonomikos augimą. Be to, didesni GPM tarifai apsunkins aukštos kvalifikacijos specialistų išlaikymą ir pritraukimą. Tai reikšmingai sumažins Lietuvos konkurencingumą žmogiškųjų išteklių požiūriu ir padidins paskatas talentams rinktis darbą nuotoliniu būdu ar emigruoti. Skaičiuojant kartu su SODRA ir PSD įmokomis, bendras mokestinis krūvis gali artėti prie 50% – tai nepriimtina našta vidurinei klasei.

3. Pelno mokestis (PM)

Siūlomas pelno mokesčio padidinimas dar vienu procentu, nors ir nėra kritinis dydžiu, kelia rimtų abejonių dėl mokesčių sistemos stabilumo. Tai būtų jau antras mokesčio didinimas per trumpą laiką, o tokie sprendimai mažina investicijų planavimo prognozuojamumą ir kelia abejones dėl ilgalaikio mokestinio stabilumo. Verslai dažnai priima sprendimus 5–10 metų laikotarpiui, vertindami bendras sąnaudas, galimus pelno pokyčius, grąžinamų paskolų terminus, darbuotojų atlyginimų augimą ir kitus veiksnius. Nenuoseklūs mokestiniai pokyčiai kelia rizikas ne tik vietos verslams, bet ir mažina Lietuvos patrauklumą užsienio investuotojams.

4. Mokestis nuo ne gyvybės draudimo išmokų

Siūlymas apmokestinti visas ne gyvybės draudimo išmokas 10% tarifu, išskyrus civilinės atsakomybės draudimą, yra ekonomiškai neefektyvus ir nesavalaikis.

Draudimas yra vienas iš pagrindinių verslo rizikos valdymo įrankių – jis padeda užtikrinti veiklos tęstinumą po įvairių incidentų. Šio mokesčio įvedimas padidins draudimo įmokas, sumažins draudimo paslaugų prieinamumą bei skatins verslus mažinti apsidraudimą. Tai padidins sisteminę riziką ir ilguoju laikotarpiu gali sukurti papildomą spaudimą viešiesiems finansams. Be to, tokio mokesčio įvedimas padidins prekių ir paslaugų savikainą, o tai reiškia galutinį kainų augimą gyventojams bei konkurencingumo mažėjimą verslui.

5. GPM lengvatos panaikinimas savanoriškam sveikatos draudimui

Kauno PPAR
Tel. (37) 20 12 94
chamber@chamber.lt
www.chamber.lt

Klaipėdos PPAR
Tel. (46) 39 08 61
klaipeda@kcci.lt
www.kcci.lt

Šiaulių PPAR
Tel. (41) 525504
siauliai@sccic.lt
www.rumai.lt

Panevėžio PPAR
Tel. (45) 463 687
panevezys@ccic.lt
www.ccic.lt

Savanoriškas sveikatos draudimas yra vienas iš svarbiausių darbdavių naudojamų motyvacinių įrankių, padedantis rūpintis darbuotojų sveikata, mažinti prarastų darbo dienų skaičių bei skatinti sveikesnę ir produktyvesnę visuomenę. Galiojanti GPM lengvata leidžia įmonėms efektyviau paskirstyti išteklius darbuotojų gerovei, skatinant prevenciją ir ankstyvą sveikatos sutrikimų valdymą.

GPM lengvatos atsisakymas reikštų reikšmingą šių paslaugų pabrangimą, dėl kurio daug įmonių būtų priverstos mažinti arba visai nutraukti tokio pobūdžio darbuotojų papildomą draudimą. Toks žingsnis sumažintų darbdavių paskatas investuoti į darbuotojų sveikatos apsaugą ir apsunkintų galimybes gauti papildomas sveikatos priežiūros paslaugas, ypač tais atvejais, kai viešasis sektorius nepajėgus operatyviai reaguoti.

Neigiamas poveikis būtų juntamas ne tik verslui, bet ir visai sveikatos apsaugos sistemai – padidėtų viešųjų paslaugų apkrova, ilgtų eilės, o ilgalaikėje perspektyvoje tai neigiamai paveiktų visuomenės sveikatos lygį ir ekonominį produktyvumą. Raginame išsaugoti šią lengvatą kaip svarbią paskatą tiek darbdaviams, tiek sveikatos sistemos tvarumui.

Manome, kad mokesčių reformos sėkmė priklauso nuo to, kiek ji atitiks esminius principus – prognozuojamumą, aiškumą, teisingumą ir ekonominį neutralumą. Verslas pasiruošęs prisidėti prie valstybės strateginių tikslų, įskaitant gynybos finansavimą, tačiau tai turi būti daroma remiantis atsakingais, nuosekliais ir proporcingais sprendimais.

Prezidentas Sigitas Gailiūnas